

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN LAUSUNTO 36/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnon- suojelulain muuttamisesta

Ympäristövaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 3 päivänä kesäkuuta 2014 lähettäessään hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta (HE 77/2014 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi ympäristövaliokuntaan samalla määrännyt, että maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava asiasta lausunto ympäristövaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Eriika Melkas, maa- ja metsätalousministeriö
- hallitusneuvos Satu Sundberg, ympäristöministeriö

- lakimies Johanna Korpi, Metsähallitus
- metsäjohtaja Anna Rakemaa, Suomen metsäkeskus
- lakimies Tommi Siivonen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- metsäasiantuntija Inka Musta, Metsäteollisuus ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen ympäristökeskus (SYKE)
- Metsäntutkimuslaitos
- Kalatalouden Keskusliitto
- Suomen Metsästäjäliitto
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio
- Himangan Pohjanpään osakaskunta.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutoksia Natura 2000 -verkostoa koskeviin luonnonsuojelulain (1096/1996) säännöksiin. Esitetyt muutokset koskevat luonnonsuojelulain 10 luvun Euroopan yhteisön Natura 2000 -verkostoa koskevia säännöksiä ja niiden täsmentämistä vastaamaan EU:n luonnonsuojelulainsäädäntöä ja EU:n tuomioistuimen vahvistamaa tulkintakäytäntöä. Keskeisimmät muutokset liittyvät Natura 2000 -verkoston muodostamisvaiheen loppuunsaattamiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, ettei kansallisten luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen ja erityisesti kansallinen metsäpolitiikka vaarannu millään muotoa luonnonsuojelulain uudistuksen seurauksena. Erityisesti metsänhoidon edellytysten säilymisestä tulee huolehtia kattavasti. Lakiin ei tule sisällyttää uudistuksia, jotka lisääisivät luonnonvarojen hyödyntämiseen liittyvää byrokratiaa.

Luontodirektiivin 4 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltion on muodostettava yhteisön tärkeinä pitämät alueet erityisten suojelutoi-

mien alueiksi (SAC = Special Areas of Conservation) mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuuden vuoden kuluessa siitä, kun komissio on hyväksynyt alueet artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen. Luontodirektiivissä erityisten suojelutoimien alueella tarkoitetaan jäsenvaltioiden lainsäädännöllisellä, hallinnollisella ja/tai sopimusoikeudellisella toimenpiteellä osoittamaa yhteisön tärkeänä pitämää aluetta, jolla sovelletaan niiden luontotyyppien ja/tai niiden lajien kantojen, joille alue on osoitettu, suotuisan suojelun tason säilyttämistä tai ennalleen saattamista koskevia tarvittavia suojelutoimenpiteitä. Voimassaolevaan luonnonsuojelulakiin ei sisälly erityistä menettelyä luontodirektiivissä tarkoitettujen SAC-alueiden muodostamiseksi. Direktiiviin perustuva SAC-alueita koskeva kuuden vuoden määräaika on suurimmalta osalta Suomen Natura 2000 -alueita umpeutunut tammikuussa 2011, ja komissio on tähän liittyen aloittanut Suomea vastaan toimeenpanon valvontaa koskevan menettelyn. Luonnonsuojelulain 64 §:ään ehdotetaan esityksessä lisättäväksi uudet säännökset, joilla luontodirektiivin mukaisista yhteisön tärkeinä pitämistä alueista muodostettaisiin erityisten suojelutoimien alueita. Lain 64 §:ään lisättäisiin myös uusi 3 momentti, jonka mukaan Natura 2000 -verkostoon sisällytettyä aluetta koskevien luonnontieteellisten tietojen muuttamisesta päättää valtioneuvosto. Luonnontieteellisten tietojen muuttamisella tarkoitettaisiin sellaisia muutoksia, joilla voisi olla vaikutusta asianosaisten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Tällaisia muutoksia olisivat ennen kaikkea alueen suojelun perusteena olevien lajien tai luontotyyppien lisääminen tietolomakkeelle tai sellaisen tiedon poistaminen. Lakiehdotuksen mukaan erityisten suojelutoimien alueet on muodostettu silloin, kun luettelo alueista ja niitä koskevista tiedoista sekä alueiden kartat julkaistaan ympäristöministeriön asetuksella. Ympäristöministeriön asetuksella julkaistu luettelo sisältäisi erityisten suojelutoimien alueet sellaisina kuin ne on valtioneuvoston päätöksiin perustuen ehdotettu EU:n komissiolle. Valiokunta korostaa ympäristövaliokun-

nalle sitä, että myös luettelon julkaisijana tulisi olla yhdenmukaisuuden vuoksi valtioneuvosto.

Luonnonsuojelulain 53 §:n 5 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi säännös, jonka mukaan alueen omistaja tai erityisen oikeuden haltija olisi jatkossa tietyin ehdoin oikeutettu saamaan korvauksen valtiolta, mikäli ELY-keskuksen uuden 65 c §:n nojalla tekemä Natura 2000 -alueen suojelua koskeva yksittäinen päätös toimenpiteen kieltämisestä tai rajoittamisesta haittaa kiinteistön käyttöä. Valiokunta katsoo, että uudistus on tarpeellinen ja kannatettava, mutta osin riittämätön.

Voimassa olevan luonnonsuojelulain 53 §:n sekä lakiehdotuksen mukaan maanomistaja tai erityisen oikeuden haltija ei ole oikeutettu korvauksiin silloin, kun haitta aiheutuu vesilaissa tarkoitetun luvan epäämisestä, ympäristönsuojelulaissa tarkoitetun luvan epäämisestä, kaivoslaissa tarkoitettua lupaa koskevan asian ratkaisemisesta tai kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa tarkoitettua lunastusluvan epäämisestä. Valiokunta esittää ympäristövaliokunnalle, että maanomistajan tai erityisen oikeuden haltijan tulisi olla oikeutettu luonnonsuojelulain 53 §:n mukaiseen korvaukseen myös silloin, kun Natura 2000 -verkoston alueeseen liittyvästä suojelusta aiheutuu haittaa näissä edellä mainituissa tapauksissa.

Luontodirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltiolla on velvoite tarpeellisin toimenpitein estää Natura 2000 -verkoston alueilla lajien ja luontotyyppien merkittävä heikentyminen. Luonnonsuojelulakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 64 a §, jolla estettäisiin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen merkittävä heikentyminen ja jonka on tarkoitus täydentää laissa nykyisin olevaa kieltoa myöntää merkittävää heikentymistä aiheuttavalle hankkeelle lupaa. Kokonaan uutena velvoitteena lain 65 b §:ssä säädettäisiin lisäksi ilmoituksenvaraisiksi sellaiset toimenpiteet, jotka eivät nykyisellään ole ennakkovalvonnan piirissä, mutta joilla arvioinnin perusteella saattaa olla merkittävästi heikentävä vaikutus Natura 2000 -alueelle. ELY-keskukselle säädettäisiin lain 65 a §:ssä toimivalta ilmoituksen perusteella kieltää tai rajoittaa tällaisen

toimenpiteen toteuttamista (ns. neuvottelumenettely).

Valiokunta korostaa erityisesti sitä, että esitetyn 64 a §:n mukainen yleinen heikentämiskielto asettaisi toiminnanharjoittajalle ja maanomistajalle kohtuuttoman velvollisuuden arvioida Natura 2000 -alueiden luonnonarvoja sekä varsin tavanomaisestakin toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia merkittäviä haittoja näille luonnonarvoille ja lajeille. Valiokunta katsoo, että esitetty uudenlainen yleinen heikentämiskielto on liian yleisluontoisesti määritelty eikä sitä ole riittävän konkreettisesti ja tarkkarajaisesti kyetty yksilöimään lakiehdotuksessa. Tämä heikentää osaltaan maanomistajan ja toiminnanharjoittajan oikeussuojaa. Myöskään esityksen yksityiskohtaiset perustelut eivät riittävän tarkasti määrittele sitä, mitä heikentämiskielto merkitsee ja millaisissa käytännön tilanteissa rajoitukset kyseisen pykälän perusteella tehtäisiin.

Hallituksen esityksen perusteluissa ei ole myöskään käsitelty esimerkiksi heikentämiskiellon ja metsästyksen välistä suhdetta. Perusteluissa todetaan ainoastaan yleisluontoisesti, että heikentämiskiellon käsitteen piiriin kuuluisivat myös lajeihin kohdistuvat merkittävät häiriöt. Valiokunta pitää täysin välttämättömänä sitä, ettei esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla määräämillä metsästysajoilla asianmukaisesti säänneltyä metsästystä tule missään olosuhteissa tulkita lakiehdotuksen tarkoittamaksi merkittäväksi häirinnäksi. Valiokunnan arvion mukaan nykyiset heikentämiskieltoon liittyvät menettelyt pitävät jo sisällään lähes kaikki ne keskeiset toimenpiteet, jotka voivat merkittävästi heikentää kyseisiä luonnonarvoja. Valiokunta katsoo, että vaikka ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön lausuntojen mukaan luonto- ja lintudirektiivin asianmukainen toimeenpano edellyttää yleistä heikentämiskieltoa, on se esitettyssä muodossa liian yleisluontoinen ja tarpeettoman laaja. Koska kiellolla voi olla vaikutuksia maaseudun elinolosuhteisiin ja elinkeinojen harjoittamiseen, valiokunta esittää ympäristövaliokunnalle 64 a §:n yleisen heikentämiskiellon tarpeellisuuden uu-

delleenarviointia laissa, ainakin sen tarkentamista, tai jopa poistamista.

Valiokunta korostaa lisäksi, että hallituksen esityksen 65 b §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa mainittujen maankäyttömuotojen, kuten esimerkiksi metsänhakkuu, joka ei edellytä metsänkayttöilmoitusta, tulee lähtökohtaisesti jäädä vähäisinä toimenpiteinä 65 §:n mukaisen Natura 2000 -alueita koskevan heikentämiskiellon soveltamisalan ulkopuolelle. Mikäli esitetty 64 a §:n mukainen yleinen heikentämiskielto kuitenkin toteutetaan, on valtion korvausveloitte ulotettava tilanteisiin, joissa ehdotetun pykälän nojalla kielletään jokin hanke tai rajoitetaan sen toteuttamista. Jos esimerkiksi metsätaloudelliset toimenpiteet estyvät tai rajoittuvat yleisen heikentämiskiellon vuoksi ja maanomistajalle aiheutuu tästä luonnonsuojelulain 53 §:n 1 momentissa tarkoitettua haittaa, tulee se korvata täysimääräisesti.

Valiokunta toteaa myös, että Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden läheisyydessä niiden ulkopuolella tulee jatkossakin kyetä harjoittamaan normaaleja yritys- ja vapaa-ajantoimintoja, kuten esimerkiksi metsästystä. Viranomaisyhteistyön on mahdollistettava kaikki toiminta, joka ei merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteena olevia luonnonarvoja. Jos ehdotetun 64 a §:n nojalla kielletäisiin tai rajoitettaisiin toimenpiteitä Natura-alueen läheisyydessä, tulee nämä rajoitukset korvata täysimääräisesti ja ilman poikkeuksia maanomistajalle.

Esityksen mukaan luonnonsuojelulain 68 §:ään lisättäisiin uusi 2 momentti, jolla tarkennetaan viranomaisten vastuita ja velvollisuuksia Natura 2000 -verkoston suojelutoimien toteuttamisessa ja niiden huomioon ottamisessa. Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan tässä yhteydessä lisäksi, että mm. alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmilla, kaavoituksella ja ympäristönhoidon tukipäätöksillä voi olla vaikutusta Natura 2000 -verkoston alueiden suojelun toimeenpanoon. Valiokunta katsoo, että omaisuusdensuojan rajoittamiseen lakia alemmantasoisilla säännöksillä, kuten esimerkiksi erilaisilla suunnitelmilla tai ohjeistuksilla, tulee suhtautua

lähtökohtaisesti kielteisesti. Valiokunta pitää välttämättömänä sitä, että ainoastaan ne luonto- ja lintudirektiivien mukaiset luontoarvot, joiden perusteella alue on valittu Natura-ohjelmaan, voivat määrittää alueen suojeluarvoa ja siten rajoittaa sen käyttöä.

Valiokunta painottaa myös sitä, että lakiehdotuksen 64 §:n mukaisten tietojen tarkistamisen tulee pitää sisällään myös niiden tarpeettomien tietojen poistamisen, jotka eivät vastaa olemassa olevaa suojelutilannetta suojelualueella tai

ovat muutoin paikkansa pitämättömiä. Merkin-
nät tulee ehdottomasti poistaa esimerkiksi niissä tilanteissa, joissa tietty luontotyyppi tai eliölaji ei enää esiinny alueella.

Lausunto

Lausuntonaan maa- ja metsätalousvaliokunta esittää,

että ympäristövaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Jari Leppä /kesk
vpj. Lauri Heikkilä /ps
jäs. Heikki Autto /kok
Markku Eestilä /kok (osittain)
Satu Haapanen /vihr
Lasse Hautala /kesk
Reijo Hongisto /ps
Anne Kalmari /kesk
Jukka Kopra /kok

Timo V. Korhonen /kesk
Pirkko Mattila /ps
Jari Myllykoski /vas
Mats Nylund /r
Kari Rajamäki /sd
Janne Sankelo /kok
Katja Taimela /sd
Tytti Tuppurainen /sd
vjäs. Pertti Hemmilä /kok (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Jaakko Autio.

ERIÄVÄ MIELIPIDE 1

Perustelut

Käsiteltävänä olevaan luonnonsuojelulakiin esitetään lisättäväksi uusi 64 a §, jolla estettäisiin Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen merkittävä heikentyminen ja jonka on tarkoitus täydentää laissa nykyisin olevaa kieltoa myöntää merkittävää heikentymistä aiheuttavalle hankkeelle lupaa.

Kokonaan uutena velvoitteena lain 65 b §:ssä säädettäisiin lisäksi ilmoituksenvaraisiksi sellaiset toimenpiteet, jotka eivät nykyisellään ole ennakkovalvonnan piirissä, mutta joilla arvioinnin perusteella saattaa olla merkittävästi heikentävä vaikutus Natura 2000 -alueelle. ELY-keskukselle säädettäisiin lain 65 a §:ssä toimivalta ilmoituksen perusteella kieltää tai rajoittaa tällaisen toimenpiteen toteuttamista.

Esitetyt 64 a §:n yleinen heikentämiskielto asettaa toiminnanharjoittajalle ja maanomistajalle kohtuuttoman velvollisuuden arvioida Natura 2000 -alueen luonnonarvoja sekä toiminnasta mahdollisesti aiheutuvia haittoja luonnonarvoille. Esitetty uudenlainen heikentämiskielto on liian yleisluontoisesti määritelty ja heikentää osaltaan maanomistajan ja toiminnanharjoittajan oikeussuojaa. Myöskään esityksen yksityiskohtaiset perustelut eivät riittävän tarkasti määrittele sitä, mitä heikentämiskielto merkitsee ja millaisissa käytännön tilanteissa rajoituksia kyseisen pykälän perusteella tehtäisiin. Yleinen heikentämiskielto asettaisi toiminnanharjoittajalle kohtuuttoman velvollisuuden (sekä asianntunemuksen että kustannusvastuun osalta) arvioida Natura-alueen luonnonarvoja sekä sitä, aiheutuuko toiminnasta merkittävää haittaa Natura-luonnonarvoille.

Mikäli 64 a § jää esitetyssä muodossa lakiin, on myös mahdollista, että ely-keskukset tulkitsevat, että maanomistaja on velvollinen arvioimaan hankkeen (maa-aineksen vähäinen kotitarvekäyttö, vähäiset hakkuut jne.) vaikutukset luonnonarvolle pienissäkin ei-luvanvaraisissa/ilmoituksenvaraisissa toiminnoissa. Nykyi-

sin voimassa olevassa laissa, sen 65 §:ssä, todetaan, että mahdollisien toimenpiteiden pitää todennäköisesti merkittävästi heikentää Natura-alueen luontoarvoja, jolloin toimenpiteet pitää arvioida asianmukaisella tavalla. Eli merkittävyyden edellytys arvioinnin suorittamiselle on jo olemassa LSL 65 §:ssä, kun kyseessä on luvanvaraiset tai suunnitelman edellyttävät hankkeet.

Käytännössä luvanvaraiset, suunnitelman edellyttävät ja ilmoituksenvaraiset toiminnot kattavat käytännössä ne toimenpiteet, jotka voivat merkittävästi heikentää Natura-alueen luonnonarvoja. Siksi LSL 64 a § on tarpeeton.

Hallituksen esityksen perusteluissa ei ole myöskään käsitelty esimerkiksi heikentämiskiellon ja metsästyksen välistä suhdetta. Perusteluissa todetaan ainoastaan yleisluonteisesti, että heikentämiskiellon käsitteen piiriin kuuluisivat myös lajeihin kohdistuvat merkittävät häiriöt. On siis pelättävissä, että esimerkiksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla määräämillä metsästysajoilla asianmukaisesti rajoitettua metsästystä tulkitaan lain tarkoittamaksi häirinnäksi. Maa- ja metsätalousvaliokunnan arvion mukaan nykyiset heikentämiskieltoon liittyvät menettelyt pitävät jo sisällään lähes kaikki ne keskeiset toimenpiteet, jotka voivat merkittävästi heikentää kyseisiä luonnonarvoja. Onkin siis täysi syy katsoa, että 64 a §:ään esitetty yleinen Naturaan liittyvä heikentämiskielto on esitetyssä muodossa liian yleisluontoinen ja tarpeettoman laaja.

Hallituksen esityksen 65 b §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa mainittujen maankäyttömuotojen, kuten esimerkiksi metsänhakuu, joka ei edellytä metsänkäyttöilmoitusta, tulee lähtökohteisesti jäädä vähäisinä toimenpiteinä 65 §:n mukaisen Natura-alueita koskevan heikentämiskiellon soveltamisalan ulkopuolelle. Mikäli esitetty 64 a §:n mukainen yleinen heikentämiskielto kuitenkin toteutetaan, on valtion korvausvelvoite ulotettava tilanteisiin, joissa ehdotetun py-

kälän nojalla kielletään jokin hanke tai rajoitetaan sen toteuttamista. Jos esimerkiksi metsätaloudelliset toimenpiteet estyvät tai rajoittuvat yleisen heikentämiskiellon vuoksi ja maanomistajalle aiheutuu tästä luonnonsuojelulain 53 §:n 1 momentissa tarkoitettua haittaa, tulee se korvata täysimääräisesti.

Natura-alueiden läheisyydessä niiden ulkopuolella tulee jatkossakin kyetä harjoittamaan normaaleja yritys- ja vapaa-ajantoimintoja. Viranomaisyhteistyön on mahdollistettava kaikki toiminta, joka ei merkittävästi heikennä Natura-verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteena

olevia luonnonarvoja. Jos ehdotetun 64 a §:n nojalla kiellettäisiin tai rajoitettaisiin toimenpiteitä Natura-alueen läheisyydessä, tulisi nämä rajoitukset korvata täysimääräisesti ja ilman poikkeuksia maanomistajalle.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että ympäristövaliokunnan tulisi poistaa lakiesityksen 64 a §, koska se on esitettyssä muodossaan aivan liian yleisluonteinen ja tarpeettoman laaja.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2014

Timo V. Korhonen /kesk
Lasse Hautala /kesk

Anne Kalmari /kesk
Jari Leppä /kesk

ERIÄVÄ MIELIPIDE 2

Perustelut

Hallituksen kyseisellä esityksellä ehdotetaan muutettavaksi luonnonsuojelulakia. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännöksiä, joilla tietyistä suojelutoimialueista (luontodirektiivi) saadaan jatkossa muodostettua erityisten suojelutoimien alueita. Myös Natura 2000 -verkoston suojelualueita olisi esityksellä tarkoitus sekä tehostaa, vahvistaa että laajentaa nykyisestä ns. heikentämiskiellotsäännöksen nojalla.

Luonnonsuojelutoimintaan tähtäävä lainsäädäntö asettaa jo nykyisellään merkittäviä vaatimuksia yhteiskunnalle ja yritystoiminnalle. Valiokuntaryhmämme näkee, että hallituksen esityksessä on perustavaa laatua olevia Euroopan Unionista johtuvia ongelmia. Tämä asiantila ei myöskään korjaannu nyt käsittelyssä olevilla lainmuutoksilla. Suomen Natura 2000 -alueiden osoittamisessa ja valinnassa on perustavaa laatua oleva unionin vakiintuneen oikeuskäytännön vastainen valuvika. Liite III:n 1 vaiheen arvioinnit, luokittelut ja luetteloinnit puuttuvat täysin.

Emme myöskään valiokuntaryhmänä ymmärrä sitä, että lähes koko Suomi suojellaan tai pyritään suojelemaan ns. Natura 2000 -verkoston verukkeella ja erityisesti yleisellä heikentämiskiellotsäännöksellä. Kyseisellä säännöksellä tarkoitetaan esityksessä sitä, että tällä säännöksellä voitaisiin kieltää eri hankkeiden toteuttaminen, jos niiden katsotaan heikentävän Natura-verkostoa ja alueellista luontoa. Näin ei mielestämme tietenkään aina voi olla. Muutoinkin valiokuntaryhmänä katsomme, että aikanaan Natura-verkosto luotiin tiettyjen tahojen osalta, jotta yksityisten metsänomistajien metsiä päästään sosiaalisomaan. Tätä emme luonnollisesti myöskään hyväksy, sillä aikanaan asian suhteen maamme olisi tarvinnut toimia täysin toisin sekä EU:n että Natura 2000 -alueiden liittymisen suhteen. Nyt kun kuitenkin olemme Natura 2000 -verkostossa, Suomen olisi pitänyt vakiintuneen unionin oikeuskäytännön mukaan saada aikaiseksi tyh-

jentävät luettelot asianomaisista alueista. Kansallista ennakkovalmistelua ja täytäntöönpanoa ei siis ole hankkeen suhteen toteutettu hyväksyttävällä tasolla.

Korjaaminen edellyttää Natura 2000 -alueiden osoittamis- ja valintaperusteiden implementoimista eli kansalliseen lakiin siirtämistä ja sen jälkeen toimimista siten kuin unionin vakiintunut oikeuskäytäntö tyhjentävien luetteloiden aikaan saamiseksi edellyttää. Luontodirektiivin 6 artiklan kohdassa 3 sanottu luontoarvojen koskemattomuus on vahvistettu unionin tuomiopäätöksellä C-127/02. Näin ollen unionin vakiintunut oikeuskäytäntö menee kansallisen lainsäädännön yli. LsL:n 64 a § heikentämisistä on tarpeeton.

LsL:n 66 §:n 4 momentin lisäys, korvaavien alueiden osoittamisen kustannusten säilyttäminen hankkeen toteuttajalle, johtaa siihen, että hankkeen toteuttaja joutuu kustannuksellaan toteuttamaan hankealueella olevien direktiiviluontotyyppien ja direktiivilajien liite III:n 1 vaiheen edellyttämät arvioinnit, luokittelut ja luetteloinnit koko maan osalta. Eli ne, jotka tähän mennessä on ympäristöhallinnon toimesta jätetty tekemättä.

Valiokuntaryhmämme sekä eduskuntaryhmämme haluaa muistuttaa myös siitä, että meillä on jo maassamme yhteensä esimerkiksi 37 kansallispuistoa, joista kahdeksan pohjoisessa, loput muussa osassa maata. Tältä osin monimuotoista luontoa on jo hyvin laajalti ja monipuolisesti olemassa maassamme. Luonnonsuojelulaissa mainitaan vain hallinnollinen yleismääräys siitä, mistä luonnonsuojelualueet Suomessa koostuvat. Tällä on ollut kansalaisten kannalta erittäin negatiivisia oikeus- sekä muita vaikutuksia. Toiseksi valiokuntaryhmämme näkee, että Suomessa täytyy voida myös jatkojalostaa maita juuri muun muassa metsätalouskäyttöä (hakkuut ja talousmetsien hoito) varten, ja sitä ajatellen emme voi hyväksyä myöskään esitystä. Lisäksi esityksessä hankkeen tai suunnitel-

man toteuttaja asetetaan vastaamaan hanke-alueella olevien muun muassa direktiiviluontotyyppien vaiheen edellyttämät luetteloinnit. Tämä siitä syystä, että aikaisemmin ympäristöhallinnossa näitä ei ole maassamme tehty. Suomi on nojautunut metsätalouteen jo vuosisatoja. Metsätalous on yhä maamme talouden kivijalka. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä haluaa, että näin voidaan toimia metsäpolitiikassa sekä metsäpolitiikan aloilla myös jatkossa. Tästäkään johtuen emme voi hyväksyä nyt tehtyä esitystä luonnonsuojelualueiden lisäämisestä, etenkin Natura 2000 -verkostoon pohjautuen.

Esityksen perusteella on tällaisenaan hyvin vaikea ennakoida myös sitä, milloin esimerkiksi jokin hanke tietyllä alueella aiheuttaa ns. kiellettyjä vaikutuksia ("luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää"). Jos ja kun mitä ilmeisimmin myös metsästys olisi tässä kategoriassa (64 a §), niin valiokuntaryhmämme ei voi olla esityksen kannalla. Valiokuntaryhmämme katsoo myös, että esitykseen sisältyvä hankkeiden ja suunnitelmien arviointia koskeva ehdotettu

pykälä (65 §) on ongelmallinen hyvään hallintoon kuuluvien vaatimusten suhteen. Ehdotetussa säännöksessä ympäristöministeriön päätökseen ei saisi erikseen valittamalla hakea muutosta. Kuitenkin perustuslakimme mukaan oikeus turvaan kuuluu, että jokaisella on oikeus hakea muutosta viranomaisen päätökseen ja että hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Lopuksi perussuomalaisten eduskuntaryhmä haluaa vielä muistuttaa siitä tosiasiaista, että hallitus on jo muutoin heikentänyt monilla omilla toimillaan maa- ja metsätalouden toimintaedellytyksiä koko maassa. Tällaisista toimista voidaan mainita esimerkiksi turpeen sekä metsähakkeen verotuksen nostaminen. Valiokuntaryhmämme haluaa tehdä tällaisille linjauksille lopun.

Mielipide

Edellä olevan perusteella katsomme,

että hallituksen esitykseen sisältyvät lakiehdotukset tulisi hylätä.

Helsingissä 3 päivänä lokakuuta 2014

Lauri Heikkilä /ps
Reijo Hongisto /ps
Pirkko Mattila /ps